

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.15.2016.RS

Warszawa, 11 sierpnia 2016 r.

**Pan
Rafał Szczepaniak
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Grodzisku Mazowieckim**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach od 27 – 29 lipca 2016 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Pana Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie stanu zatrudnienia i kwalifikacji kadry zatrudnionej w Ośrodku Pomocy Społecznej i jakości świadczonej pracy socjalnej oraz wykorzystania kontraktu socjalnego jako narzędzia aktywizującego świadczeniobiorców ze szczególnym uwzględnieniem środowisk objętych wyłącznie tą formą pomocy.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 29.07.2016 r., przekazuję Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na dzień kontroli w Ośrodku pracownicy socjalni zatrudnieni byli (w przeliczeniu na etaty) w liczbie 18 etatów. Podczas kontroli ustalono, że teren Grodziska Mazowieckiego zamieszkuje 42 987 mieszkańców. Na jeden etat pracownika socjalnego przypada 2388 mieszkańców Gminy i średnio 47 środowisk objętych pomocą.

W związku z powyższym Ośrodek spełnia ustawowy wymóg zatrudnienia wskazany w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk.

W czasie kontroli stwierdzono, że spełnia Pan wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca o pomocy

społecznej dla osób kierujących ośrodkami. Posiada Pan wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej, wykształcenie wyższe oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Osoba zatrudniona na stanowisku Głównej Księgowej spełnia wymagania w zakresie posiadanego wykształcenia, określone w art. 54 ust 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.).

Skontrolowani pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 156 ust. 1, art. 156 ust. 3a oraz art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Zatrudnienie pracowników socjalnych na zajmowanych stanowiskach odpowiada wymaganiom wskazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1789).

W trakcie kontroli przedstawiono *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Grodzisk Mazowiecki na lata 2014 – 2017* wprowadzoną uchwałą Nr 721/2014 Rady Miejskiej w Grodzisku Mazowieckim z dnia 30 kwietnia 2014 r.

W Strategii wskazano 4 cele strategiczne, a każdemu z nich przypisano kierunki działań, realizatorów, wskaźniki prowadzonych działań, sposób finansowania. Określono także harmonogram wdrażania poszczególnych celów operacyjnych.

Z analizy dokumentów oraz przekazanych przez Pana informacji wynika, że Strategia Rozwiązywania problemów Społecznych w Gminie Grodzisk Mazowiecki na lata 2014 – 2017 jest realizowana przy znacznym zaangażowaniu Ośrodka Pomocy Społecznej. Podejmowane wielokierunkowe i skierowane do różnych grup klientów działania są kompatybilne z diagnozą społeczną, przyjętymi założeniami oraz celami strategicznymi. Ponadto Ośrodek zaangażował przy realizacji specjalistycznego poradnictwa, także w formie wolontarystycznej, osoby, których wykształcenie i doświadczenie zawodowe uzupełniało wsparcie udzielane przez pracowników socjalnych. Ścisłe współpracowano również z organizacjami społecznymi działającymi na terenie Gminy oraz wszystkimi podmiotami wskazanymi jako współrealizatorzy Strategii.

Praca socjalna jest działalnością zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W zakresie dokumentowania pracy socjalnej zauważyć należy, iż była ona w zdecydowanej większości akt odnotowywana w sposób właściwy. Wybrana próba pokazała, iż pracownicy socjalni opisywali działania noszące znamiona pracy socjalnej.

Zarówno ze sprawozdania rocznego MPiPS za 2015 r., jak również ze sprawozdania półrocznego za okres I – VI 2016 r. wynika, iż wyłączna praca socjalna nie była prowadzona w żadnym środowisku. W trakcie kontroli okazało się jednak, iż poszczególni pracownicy socjalni prowadzą teczki, w których wypełniają kartę pracy socjalnej, jak również umieszczają w niektórych sprawach wywiady środowiskowe czy notatki służbowe na okoliczność prowadzonych działań. Można je uznać za pracę socjalną, a dotyczyły one środowisk nieobjętych innymi formami wsparcia.

Zgodnie z art. 45 ustawy o pomocy społecznej w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z osobami korzystającymi z pomocy.

Zarówno ze sprawozdania rocznego MPiPS za 2015 r., jak również ze sprawozdania półrocznego za okres I – VI 2016 r. wynika, iż OPS w Grodzisku nie wykazał żadnych kontraktów socjalnych. Kontrakt socjalny jest bardzo ważnym i przydatnym instrumentem pracy socjalnej. Służy on motywowaniu klientów korzystających z pomocy społecznej do podjęcia wskazanych działań, a docelowo zwiększania samodzielności beneficjentów. Kontrakt socjalny jest szczególnie istotnym motywatorem w przypadku występującego w rodzinie bezrobocia, a jak wynika z przedłożonych sprawozdań zasiłki okresowe w OPS w Grodzisku przyznawane były głównie z powodu bezrobocia, co powinno motywować Ośrodek do wprowadzenia kontraktu jako dodatkowego narzędzia pracy z tą grupą klientów.

Oceniając pozytywnie z nieprawidłowościami realizację zadania, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Według sprawozdań MPiPS za 2015 r., jak również ze sprawozdania półrocznego za okres I – VI 2016 r. wynika, iż wyłączna praca socjalna nie była prowadzona w żadnym środowisku. Jednak z przedstawionej dokumentacji oraz informacji uzyskanych od Dyrektora wynika, że pomoc taka była udzielana.
2. Pracownicy socjalni nie korzystali z kontraktu socjalnego jako narzędzia aktywizującego klientów do dokonywania działań mających na celu przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Dyrektor kontrolowanej jednostki.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana Dyrektora o **realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Zapewnić rzetelną realizację zapisu art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej, tak by w sporządzanych przez Ośrodek sprawozdaniach znajdowały się precyzyjne i dokładne informacje na temat podejmowanych działań pomocowych, które następnie znajdują odzwierciedlenie w faktycznie realizowanych zadaniach.
2. Zapewnić wykorzystanie przez Ośrodek wszystkich dostępnych narzędzi realizacji pracy socjalnej, z uwzględnieniem kontraktu socjalnego szczególnie w przypadku osób bezrobotnych.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marcin Wodziński

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej